

Erdély

ALAPÍTVÁ 1892-BEN

Új sorozat, 159. szám
2021/13.Az Erdélyi Kárpát-Egyesület
– Kolozsvár 1891 Értesítője

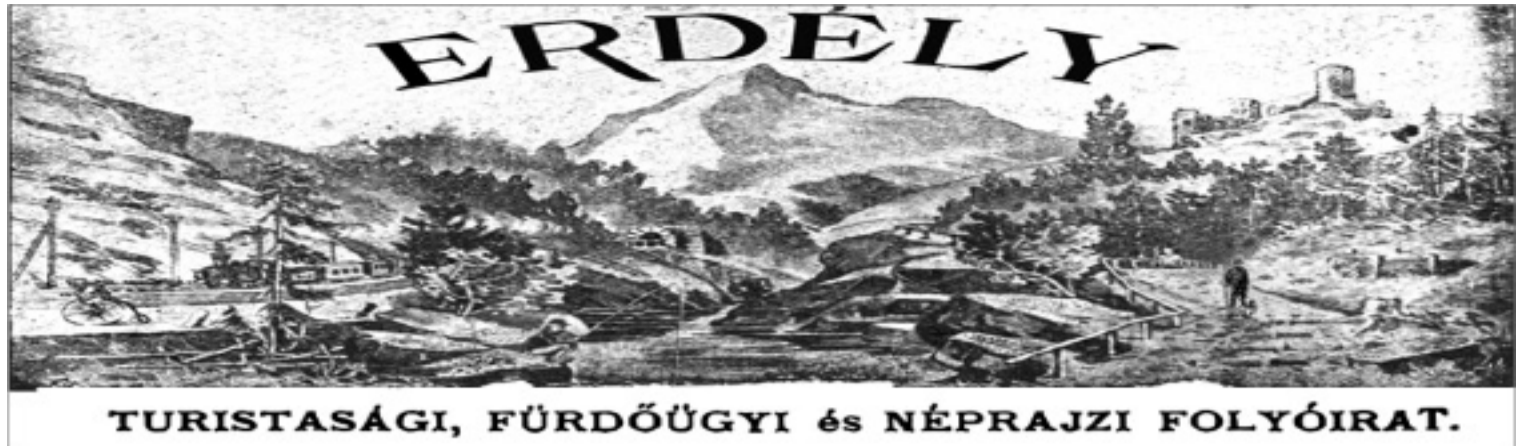
Szerkesztőség (info@ekekolozsvar.ro):

Kerekes Edit,

Kismihály Boglárka,

Tóthpál Tamás.

Főmunkatárs: Pál Gyöngyi

A következő lapszám megjelenik:
2022. január 14.**Tatár Ferenc****Egy hetvenkedő vallomásai**

A hetvenet immár betöltöttem,
Büntetésemet végképp letöltöttem.
Kürtös voltam a „Magyar Operában”,
Verseltem titkon a fürdőszobában.

Jó alkalom a mai nap
Elgondolni, mi lesz holnap!
A tegnapról nem kell fecsegni,
De azért jó visszaneézni.

Történt egyszer, nem is régen,
Tavasszal volt, vagy még télen?
A Brüllön volt-é vagy a Lombon,
Emlékimet nehezen találok.

Képzeld csak el, jópajtásom,
Otthon maradt a butykosom!!!
Jaj, mi lesz most énvelem,
Inni vajon ki ad nekem?

Nosza segítenek barátim
Gergő, Öcsi s a két Ferim,
Szilva, körte és a meggy
A torkomon mind lemegy!

Utána még egy kis bor,
Ez jön épp a legjobbkor.
Bányász is hozza borát,
Fene egye a tomporát.

Azt mondja: ez tiszta szőlő,
De most velem nagyon kilő.
A kocsmáig még eljutok,
Néhány sört legurítok,

És hogy haza hogy jutottam?
Tán csetlettem és botlottam,
Már csak arra emlékezem
Furcsán néz rám kedves nejem.

Különös neki az ábra:
„Jobb lesz neked most az ágyba.”
„Hogy magyarazzam meg, Gizukám?
Berúgtam, mert nem volt piám!!!”

2015. 06. 18.

Bimbambummal a Czárán-tábla nyomában

TÓTHPÁL TAMÁS

Inczifinczy Bimbambummal, az íróasztalfiókomban lakozó EKE-manóval éppen a trolibuszon utazunk a város túlsó végébe, az ünnepekre bevásárolandó. Úgy félórás út, úgyhogy unaloműzőként elkezdtem mesélni.

– Tudod, Bimbi, úgy a kilencvenes évek végéig gombamódra elszaporodtak a környezettel foglalkozó civil szervezetek. Igaz, támogatásokra is hajtottak, akár külföldről is.

– Mi ebben a poén? – néz rám kérdően Bimbambum.

– Hát az volna, hogy jómagamat az EKE részéről, más kolozsvári egyesületek képviselőivel együtt bevásároltattak egy ezeket valamelyest rekumozó, a Kolozs Megyei Tanács hatáskörében működő, úgynevezett turistautakat hitelesítő bizottságba. Mint ilyen görét pedig a bihari EKE-sek megkértek, hogy járjak utána, milyen engedélyek szükségesek egy leendő Czárán Gyula-emléktábla felállításához a pádisi Aranyásza barlangban – miután ez a 97-es Vertopi EKE Vándortáborban elmaradt. „Kísérletileg”, hogyan oldanánk meg, ha mi, kolozsvári EKE-sek akarnánk emléktáblát állítani egy természetvédelmi területen.

– Aha, értem.

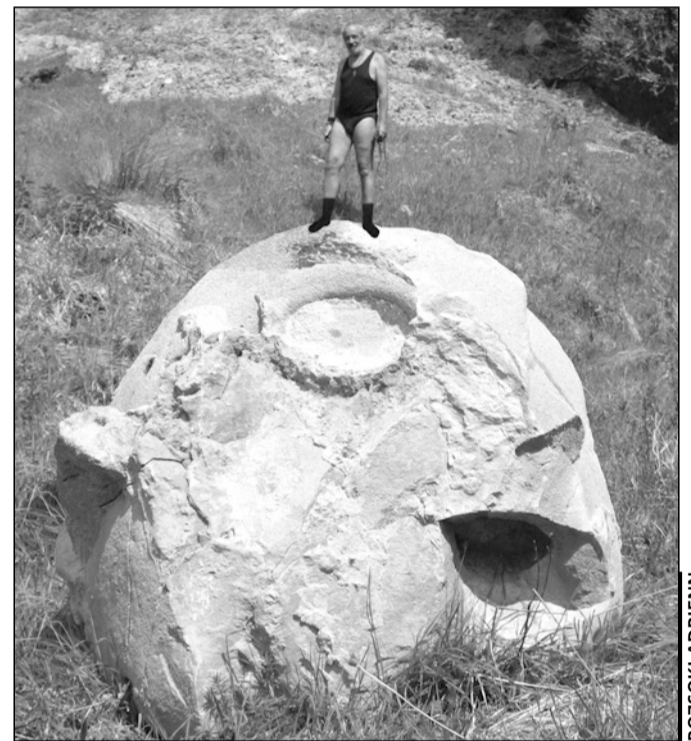
– No, el is baktattam a megyei tanácshoz, beszélni a bizottsági kollégákkal. Mondom nekik, hogy a kolozsvári EKE szeretne Czárán Gyulának emléket állítani a Túri-hasadék falára, egy Máthé Gyula által tervezett és kivitelezett (szóval meglévő), úgy arasznyi alumíniumplakettet, „In Memoriam Iulius Czárán” felirattal – minthogy turistaelődünk, az EKE tiszteletbeli tagja a Túri-hasadék egyik feltárója volt. A hasadék mai turistaútját is ő létesítette 1905-ben.

– Hát, tegyétek fel – tanácsolják.

– Jaj, azt nem lehet – szabadkozom –, esetleg valami „hivatalosak” kötekedhetnek.

– Akkor kérjétek építkezési engedélyt.

– Hogy micsodát??? Képzelheted megrökönyödésemet. Ha jól emlékszem, a legkisebb terület, amire építhet valaki, olyan nyolc négyzetméter. Hol van ettől a mi 20-22 cm átmérőjű plakettünk? De az ötletben volt fantázia és ha így kell, így vágunk bele, ám lássuk, mi történik. (Bimbambum kezét dörzsölgetve várja a folytatást.) Kezdetnek kikértük a Túri-hasadék helyzetrajzát, mert ez is szükséges volt a kérvényezéshez. Megjegyzem, bár csak fénymásolatról volt szó, akár egy telekkönyvi kivonat, aránytalanul sokba került. Abba berajzoltunk egy nagy X-et oda, ahova a tábla fog kerülni. De csak most jött a neheze, mert az építkezésnek megvannak a maga szabályai.

BOZSOKI ADRIENN

Amikor Dávid legyőzi a bürokrácia Góliátját – Tóthpál Tamás a Rókadombon

– No, és mik azok?

– Hát, az illető épületnek végül is kell hogy legyen egy kedvezményezettje... azaz haszonélvezője. Valamint szükséges egy tervező meg egy kivitelező vállalat.

– Elég bonyolult, mert tényleg, milyen alapon is kérhetek ti építkezési engedélyt, ha nem is vagytok tulajdonosok?

– Szóval kedvezményezettnek (tudtán kívül) kineveztük a tordatúri polgármesteri hivatalt – mintha ők akarnának Czárán-táblát állítani, kivitelező vállalatnak (önkéntes munkával) meg magunkat, a kolozsvári EKE-t. A tervet is persze mi, azaz jómagam készítettem. Műszaki rajztudásomat bevetve egy A4-es lapra szépen felrajzoltam a kb. 20 cm-es plakettet, aztán oldalnézeten is, tengelyekkel, segédvonalakkal, nyilacskákkal, méretekkel, hitelesen. Erre egy megfelelő jogosultsággal rendelkező kedves műépítész ismerős rányomta a pecsétjét. Rövidesen a dokumentáció elkészült: kérvény, indoklás stb. Az egész paksamétát Máthé Gyula akkori elnökünk szépen hóna alá vette, és elment a túri polgármesteri hivatalhoz, hogy írják alá ők is a „kérelmüket”. Ott persze nagyot néztek, mert halvány fogalmuk sem volt a dologról. Máthé Gyula pedig csak a vállát vonogatta és azt mondta, hogy a megyei tanácstól küldték, ha nem hiszik, járjanak utána... telefonáljanak. Telefonáltam is, aztán a válasz az volt, hogy írják csak alá, mert akkor... minden rendben lesz. Erre, hála a kommunizmusból örökölt „felső utasítás” intézményének... alá is írták.

– No, és megkaptátok az engedélyt?

– Persze. Így 1998 őszén, a Szinden tartott kétnapos Czárán-megemlékezés keretében sor is került a kis plakett felerősítésére a Túri-hasadék egyik jobb parti sziklájára, a kijáratához közel. Szilágyi Bandi szerelte fel.

– Igazi huszárvágás volt ez az építkezésiengedély-história – jegyzi meg elismerően Bimbambum –, de nem teszed hozzá, mint az életből merített témájú filmeknél szokás, hogy „bármilyen egyezés a valósággal csupán a véletlen műve, szereplői is csak kitalált személyek”?

– Nem, mert ez a Túri-hasadék Czárán-emléktábla hiteles története, és bár évek óta nem jártam arra, ott kell lennie most is (aki nem hiszi, járjon utána).

Elhallgatunk, a troli elhagyja a Kétágú templomot. A megállóban felszállt gyermek tangóharmonikája kántálásra jajdul: Déscsidé usá, krestinyéé! (nyisd az ajtót, keresztényee). És láss csodát, fék csikorog, kivágódnak az ajtók. A sofőr vigyorg: – Te akartad, le veled! A megszeppent harmonikás még segélykérően körbenéz, de aztán jobbnak látja, ha leszáll, az utasok szenttelen tekintetétől kísérvé.

Felüljáró a Bükkben (Bozsoki Adrienn, montázs)

Két vakmerő lány esete a medvével a ködös, szeles Nagy-Biharon

November első hetében Bea barátnőmmel úgy döntöttünk, hogy nyakunkba vesszük az országot, és igazi emancipált nők módjára elindulunk ketten túrázni egy olyan helyre, ahol még egyikünk sem járt. Nem kell nekünk férfi, mondogattuk, hiszen mindkettőnk jogsija ott lapul pénztárcánk mélyén, és el tudjuk vezetni az autót bárhova. Természetesen a tervezést kicsit utolsó percre hagytuk, egy-két napig a Bedellő szánított a kétszemélyes kiruccanás céljával, amíg meg nem említettem a Nagy-Bi-

hart, innentől kezdve pedig a lavina megálíthatatlanná vált. Beának szöveget ütött a fejébe az új desztináció csábítása, mondván, hogy a Bedellőre télen is elmehetünk, de a Nagy-Biharon akkorra már méteres hó lesz. Így aztán csekkoltuk az időjárás-előrejelzést több (megbízhatónak vélt) platformon is, és amikor egybehangzóan állították, hogy csak kicsit lesz felhős az ég, a jóslat 10 fok pedig tökéletes a túrázáshoz, kőbe vésztük döntésünket. Nem is sejtettük, mi vár ránk.

KISMIHÁLY BOGLÁRKA

Az a maraton...!

November 7., vasárnap. Reggel 6 óra. Eszevesztetten cseng az ébresztőm, én pedig azt sem tudom, milyen világon vagyok, hiszen éjfél is elmúlt, mire sikerült lefeküdnöm. Komótosan kimászom az ágyból, s mielőtt felöltöznék, írok Beának is, hogy biztosan ébren legyen. Gyorsan magamra kapom a túruccaimat, bepakolom a késő este előkészített szendvicseket, na meg a túrabotot, amely nélkül sosem indulok el túrázni, biciklire pattanok, és eltekerek az irodáig, ahol már türelmetlenül vár rám Branea Robi kollégám kölcsönkért autója. Ő is megérkezik, ahogyan ígérte, és átadja a GPS-t az általa tervezett útvonalal, hogy legyen nálunk a biztonság kedvéért. Mondom neki, hogy valószínűleg nem lesz rá szükség, mert a Munții Noștrii már ellenőriztük az útvonalat, és teljesen egyenesnek tűnt, amelyen még a legzöldfülbek sem tévednének el. Azért megköszönöm, beülök az autóba, és a Waze-be beütöm a célállomást: Vártop. 140 km, 3 óra az applikáció szerint, így ha sikerül 7-kor felvennem Beát, 10-re oda is érünk. Elindulok, s tanakodom, hogy merre is lenne a legrövidebb az út, végül az egyenest választom. Amikor viszont be akarok térni a Stadion irányába, az út le van zárva, rendőr irányítja a forgalmat. Idegesen állapítom meg, hogy teljesen kiment a fejből a mai Wizz Air maraton, ami miatt a belvárosnak pont az a része van lezárva, ahol leggyorsabban tudnék Beához eljutni. Gyors rögtönzés, amit ritkán szoktam vezetni közben, hiszen szeretem előre megtervezni az útvonalat, hogy semmi váratlan meglepetés ne érjen, közben hívom Beát, hogy 7-re már nem fogok odaérni, újabb zsákutca után pedig valahogyan sikerül megtalálni a jó útvonalat, így kilyukadok a Donát negyed megfelelő tömbháza előtt, és néhány perc múlva indulhatunk is a célállomásunk felé. Beának kacagva mesélem el a reggeli kálváriát. Magyarkapuson eltérünk Dongó felé, egy olyan útvonalon, amelyen sosem jártam, de ami meglepően gyönyörű. A három óra szinte észrevétlenül eltelik, zenét hallgatunk, fiatalkori slágereket énekelünk szenvedélyesen, a Bélesi-tó mellett egy pillanatra megállunk, hogy Bea lőjön néhány képet, én benyomok egy szendvicset, s Vártopig meg sem állunk, élvezve az Aranyos-völgyén vezető látványos útvonalat.

Napsütés helyett eső, köd és szélvihar

Megérkezünk. Kissé borongós az időjárás, de mire felérünk a gerincen, biztosan kisüt a nap – nyugtatgatjuk magunkat. A sípálya aljában lévő

szélesebb placcon leparkolunk, előttünk két pasi indul útnak. Beával szórakozunk, hogy rajtunk kívül még létezik két „bódogtalan”, aki az otthon melege helyett inkább a túrázást választja ebben a cudar novemberi időben. Gyorsan eszünk kicsit, hogy feltöltsük energiaktárainkat, majd jól felöltözve, kezünkben túrabotjainkkal lelkesen nekivágunk az útnak. A GPS-t is elindítom a biztonság kedvéért, hogy legalább lássuk, még mennyi van hátra a célig. Az út eleje nagyon kellemes, szeles erdei úton haladunk, alig érezni, hogy emelkednénk, majd hirtelen elágazáshoz érkezünk, ahol turista-jelzés figyelmeztet, hogy élesen balra kell térnünk. Innen kezdődik csak az igazi (tor)túra, hiszen egy aránylag rövid szakaszon kb. 300 m-t kell emelkednünk, hogy felérjünk a gerincen. Az út köves, sziklás és a vártnál meredekebb, néhány méter után már ki is fulladunk, de nem adjuk fel, megyünk tovább. Egy keresztelkedésnél utol is érjük a két srácot, s engedik, hogy leelőzzük őket. Közben szemtelni kezd az eső, és a szelet is egyre jobban érezzük a bőrünkön. Egy fenyves részhez kiérve szomorúan nyugtazzuk,

is meg kell küzdenünk. Csak azért sem adjuk fel, haladunk tovább, beszélgetéssel és zenehallgatással próbáljuk elviselhetőbbé tenni a helyzetet, majd vidáman nyugtazzuk, hogy mindketten örülünk, amiért csak ketten jöttünk, s mást nem tettünk ki az időjárás viszonyosságainak.

Medvesokk és a semmiből feltűnő fekete folt

A GPS szerint egyre inkább közeledünk a csúcshoz, mintha a nap is kezdene elő-előbújni a sűrű köd mögöl, így nagyon megörülünk, hogy a csúcson talán már látni is fogunk valamit, amikor az utunkba eső nagy sárfoltban furcsa nyomot veszek észre. Odahívom Beát is, hátha tévedek, de sajnos beigazolódik a megérzésem: friss medvenyom (látszólag felnőtt medvéé), néhány óras lehet. Mindkettőnk ereiben megfagy a vér, és elöntik elménket az elmúlt évek medvetámadásos rémhírei, amelyek elárasztották a közösségi médiát. Lelki szemeink előtt már látjuk is, ahogyan szalad felénk a medve, mi pedig az ijedségtől

Ma már csak jó sztori a friss medvenyom

hogy a köd is leereszkedett, így a gerincen nem számíthatunk majd túl sok kilátásra. Kitaróan haladunk tovább, néhány keresztelkedésnél pedig igen csak jófog a GPS, mert a turistajelzés elég hiányos, s az út nem is annyira egyenes, mint a térképen tűnt. Szinte észrevétlenül egyre inkább felerősödik a szél, a sűrű ködtenger pedig úgy ránk telepedik, hogy alig pár méterre lehet látni. Amint kiérünk a nyílt terepre, a szél egyre vadabban tépi ruháinkat, így jól bebugyoláljuk végtagjainkat, hogy ne fagyjunk meg teljesen. Nem elég, hogy a sűrű köd ellopja tőlünk a kilátás örömet, még ezzel a konok széllel

bénultan várjuk, hogy bekövetkezzen az elkerülhetetlen. Aztán gyorsan észhez térítjük magunkat, s elkezdünk tanakodni, hogy visszaforduljunk-e vagy vállaljuk be az utolsó 2-3 km-t a csúcsig. Ismét felülkerekedik bennünk az emancipált, bátor nő, ezért úgy döntünk, továbbmegyünk, és elkezdünk stratégiákat felépíteni arra az esetre, ha tényleg előbukkan a ködből a medve. Reménykedünk, hogy a két alak, akit leahagytunk, hamarosan utolér, és legalább négyen leszünk egy ellen, de hamarosan belénk hasít a felismerés, hogy ezek biztosan visszafordultak, mert nem bírták a szélsőséges körülményeket.

LORINCZ BEATA

Célban a testőrünkkel

Egyre inkább bánjuk, hogy nem hurcoltunk magunkkal legalább egy darab férfiembert, de késő bánat: itt vagyunk ketten, 25 éves lányok, küzdve a velőig hatoló széllel és nincs egy biztos pont a közelünkben, ahol menedéket találhatnánk.

Túrabotjainkat felváltva összeütögetjük, és nagyokat harsogunk, hátha sikerül elijesztenünk az esetleg körülöttünk ólálkodó jószágot. Alig 10 perc elteltével az előttem haladó Bea hátrafordul, és szinte azonnal halálos rémület önti el tekintetét, sikerül néhány szót kipréselnie magából, miközben hirtelen adrenalinlöket fut végig színgereimen. Gyorsan megfordulok és meglátom, amit ő: sötét folt mozog a ködben, s érzem, hogy menten elájulok, amikor hirtelen körvonalazódni kezd az alakja. Csak egy kutya, nyugtazzuk a halálfélelem mázsás súlyától megkönnyebbülve, és megörvendünk, hiszen ha van kutya, akkor gazdinak is lennie kell valahol, és akkor már tényleg négyen leszünk egy ellen. A fekete, közepes méretű kutya egyre csak közeledik, a gazdi viszont nem tűnik elő a ködből, így gyorsan megértjük, hogy maguk az égiek küldték ide ezt a csodaebet, hogy megvédjen minket a veszélyektől. Azt hiszem, ennyire még sosem örültem kutyának, a pánik egyre inkább enyhül és simogatással köszönöm meg neki, hogy a legjobbkor érkezett. Hűséges társként hozzánk szegődik, lámpásként haladva előttünk az út további részében.

Gyorsan megkeressük a csúcshoz vezető ösvényt, elhaladunk a meteoállomás mellett, ahol vadul ugató kutyák védik területüket, majd megtaláljuk a csúcsjelző táblát, ahol orkánerejű szél fogad. Beának még van ereje elővenni a telefonját, hogy készítsünk néhány szelfit és egy kis videót eddigi legemlékeztetesebb túránkról, majd uzsgyi, vissza a csúcson levő bádógépítmény részleges szélcsendjébe, ahol újra feltölthetjük kiüresedett energiaktárainkat.

Legalább öt évig vissza nem térünk

Sokat nem időzünk, indulunk is lefelé, hogy lehetőleg sötétedés előtt visszaérjünk az autóhoz. Egy kritikus résznél olyan orkán lökdös, hogy minden erő elszáll belőlem, s érzem, ha most szaladna felénk a medve, teljesen tehetetlen lennék, még ordítani sem bírnék. Mindeközben kedves kutya barátunk hűségesen kísér, néha megáll, a levegőbe szimatol, mintha érezné a vad szagát, szalad néhány kört, aztán visszatér hozzánk, jelezve, hogy minden rendben. Annnyira bölcs a tekintete, mintha menten meg akarna szólalni. Sosem gondoltam, hogy ekkora megnyugvást tud adni egy kutya. Lefelé már sokkal gyorsabban haladunk. Miután magunk mögött hagyjuk az ominózus nyomot, kissé felszusszanunk, és Bea ismét elindítja a zenét a telefonján, miközben határozottan kijelenti: annyira megharagudott erre a hegyre, hogy legalább öt évig biztosan nem fog visszatérni. Mindketten nevetünk, majd őszintén beismerjük, hogy nem volt bölcs döntés a megbízhatónak vélt előrejelzés alapján elindulni, hiszen a gerincen és a csúcson az időjárás teljesen kiszámíthatatlan, amint esetünkben be is igazolódott. Emellett akármennyire is emancipált, bátor nőknek tartjuk magunkat, többet sosem túrázunk kettesben, mert ha nincs velünk a gondviselés, simán bajunk eshetett volna.

Végeredményben tehát összesen 6 órát kocsikáztunk odavissza azért, hogy felszenvedjük magunkat egy hegyre, ahol sűrű köd és orkánerejű szél, na meg medveveszély leselkedett ránk, és végül még a gyönyörű kilátás se kárpótolhatott kemény küzdelmünkért. Mindennek a tetejébe Instagramon megláttuk, hogy az eredetileg tervezett Bedellőn, ahova 3 óra helyett csak másfél órát kellett volna utaznunk, gyönyörű őszi napsütésben túrázott egy nagy csapat és nyoma sem volt ködnek, szélnek, esőnek, sőt még medvének sem.